

POLITIKEN
MODTOG I GÅR38 læserbreve
og debatindlæg3 læserbreve og debatindlæg
handlede om jazzVIGGO HØRUP
(1841-1902)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884EDVARD
BRANDES
(1847-1931)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884Redaktionschef
Mads Zacho
TeglskovDebatredaktører
Silja Thøgersen,
Susan Knorrenborg,
Oliver Kløvedal Reich,
Magnus Barsøe og
Kenneth LundJourhavende
Silja ThøgersenKronikredaktør
og leder af
lederkollegiet
Marcus RubinDebat
Rådhuspladsen 37,
1785
København V
Telefon, Debat
33 47 12 00
Telefon, Kronik
33 47 24 03

Hvad med at smide undertrykkende strukturer på bålet i stedet?

Argumentet om, at afbrændningen af brænde heksesymboler ved sankthans bare er en harmløs spøg, som ingen skade gør, hviler på en antagelse om, at vi ikke påvirkes af det, vi ser og hører.

SANKT HANS

MICKEY GJERRIS OG JACOB BIRKLER,
HHV. FILOSOF, PH.D., FORFATTER OG
FOREDRAGSHOLDER
OG BIOETIKER, PH.D.,
FORFATTER OG FOREDRAGSHOLDER

Krænkelsseseparat' er blevet et nyt skældsord. I en række aktuelle diskussioner om, hvordan vi har behandlet og behandler hinanden, fyger ordet gennem luften. #MeToo-bevægelsen var begyndelsen, hvor en række faktiske overgreb mod kvinder førte til en tiltrængt diskussion af de strukturelle forhold bag undertrykkelsen og overgrebene i form af den udbredte objektivisering af kvindekroppen, tavsbedskultur og privilegieblindhed.

“Heksen på bålet er ikke ligegyldig, blot fordi 'vi er kommet videre', som det ofte lyder

UNDERSTØJEN er der stadig en væsentlig diskussion om, hvordan vi behandler hinanden, og hvordan undertrykkelse og misbrug ikke kun finder sted i konkrete handlinger i møder ansigt til ansigt, men

»Pointen er ikke, at vi på kvinders vegne bliver krænket over en heksedukke på et bål. Pointen er, at kvinder fortsat opfattes som dukker flere steder i vores samfund«, skriver tidligere medlemmer af Etisk Råd. Arkivfoto: Finn Frandsen

også har en strukturel dimension, der ofte er usynlig. Især for os, der ikke lider under følgerne.

Vi vil derfor vove pelsen og som midaldrende, ciskønnede, økonomisk, socialt og uddannelsesmæssigt privilegerede mænd prøve at vende blikket mod en tradition, som det for os at se må være på høje tid at tage et opgør med: heksten på sankthansbålet.

DET VIRKER på os absurd, at vi i 2022 stadig fejrer årets gang, de lyse sommernætter og den korte årstid, hvor Danmark er allermost indbydende, ved at brænde kvindefigurer af i skikkelse af hekse, som muligvis er nogle af de mest misforståede skikkelser i menneskets historie.

Heksen er så langt fra den inkarnerede ondskab, der bygger pandekagehuse og udøver ond trolddom. Hun har i utallige generationer været den vise kvinde, der

havde viden om mennesker og natur og båndt os sammen med den jord og den natur, som vi lever på og i. Ikke underligt, at kirken og kongen så hende som en trussel, for hendes magt var baseret på viden og på hjælpsomhed snarere end tvang og magt.

NU VED VI godt, at det gør ondt at lave om på traditioner, men det kan måske være en trøst, at det kun er i godt 100 år, at vi har haft den mærkelige tanke og praksis som en del af midsommerfejringen at genoplive forfølgelsen af kloge kvinder, der var blodig alvor ca. 1540-1700. Et mørkt og dystert kapitel i Danmarks historie, som bør få enhver, der begejstret hylder nationens fortid, til samtidig at betænke de mange ofre, som den også rummer.

Det er også værdt at betænke, at argumentet om, at der jo i dag ikke er nogen,

SERIE

Følelserne ud af debatten

Debatter har det med at køre af sporet, og holdninger og følelser stjæler pladsen. I denne serie ser de tidligere medlemmer af Etisk Råd Jacob Birkler og Mickey Gjerris på en række debatter, som bærer præg af denne tendens – og de peger på, hvordan problemet kan løses.

der vil brænde hekse af, og da slet ikke kvinder, og det hele bare er en harmløs spøg, som ingen skade gør, hviler på en antagelse om, at vi ikke påvirkes af det, vi ser og hører.

For ser man på, hvordan kvinder omtales og behandles i det offentlige rum, virker det, som om ethvert sted, hvor vi kan sende andre signaler end dem, der får utallige internetkrigere til at ty til seksuelle trusler mod kvinder i snart sagt alle debatter, vil være velkomne.

Heksen på bålet er ikke ligegyldig, blot fordi 'vi er kommet videre', som det ofte lyder.

Hun er derimod et symbol på, at vi stadig har meget at lære og ændre på.

SKAL VI ENDELIG sende nogen på bålet, sådan bare for sjov og i al uskyldighed, og helt uden at vi mener noget med det, kunne vi overveje figurer af skatteuddragere, klimaforægttere og repræsentanter for det økonomiske system, der er ved at odelægge vores fælles livsvilkår i en endeløs jagt på profit. Det kan jo ikke skade nogen.

Eller endnu bedre kunne vi lade være med at sætte ild til symboler af hinanden. For pointen er ikke, at vi på kvinders vegne bliver krænket over en heksedukke på et bål. Pointen er, at kvinder fortsat opfattes som dukker flere steder i vores samfund. Skal der brændes noget på et bål, må det derfor være nutidens vaner og strukturer, der gør, at kvinder behandles og omtales med ringeagt på mangfoldige måder i vores samfund. Glædelig sankthans.

KRONIKEN 23. juni 2022

Kun gennem EU løser vi klimakrisen

MORTEN HELVEG PETERSEN

Og Danmark kan passende gå forrest og vise vejen for resten af Europa i 2025, hvor vi har formandskabet i EU. Her er mit konkrete plan.

Morten Helveg Petersen er medlem af Europa-Parlamentet for Det Radikale Venstre. an har tidligere på måneden udgivet bogen "I Bruxelles kan ingen høre dig skrike. Men alle veje fører gennem Europa, hvis Danmark vil lede klimakampen og gøre sig fri af Putins gas".

GLEM USA. GLEM KINA. Det er kun EU, der kan redde verden ud af klimakrisen. Når EU stiller krav, definerer standarder og viser vejen, følger resten af verden trop. Gang på gang ser vi, at EU-standarder bliver til globale standarder.

Forskere beskriver, hvordan EU-regler f.eks. bestemmer, hvordan der høstes tommer i Indonesien, hvordan honning produceres i Brasilien, hvilke pesticider kakaobønder bruger i Cameroon, udstyret hos mælkeproducenter i Kina, kemikalier i legetøj i Japan og databeskyttelse i Sydamerika.

Det kan også ske på hele klimaområdet. Eller rettere: Det skal også ske på klimaområdet, for ellers går det galt. Helt galt.

Klimaforandringerne er den største udfordring, menneskeheden nogensinde har stået over for. Hvis alverdens lande ikke kan enes om at bekæmpe den globale opvarmning, og de værste af forskernes klimascenarier får lov til at udspille sig, vil konsekvenserne være uoverskuelige og en større del af kloden blive ubeboelig for mennesker.

Samtidig har krigen i Ukraine været et wake-up call til alle os europæere. Vi kommer til at skulle tage større ansvar for egen sikkerhed, og vi kommer til at skulle fremskynde den grønne omstilling endnu mere. Af hensyn til klimaet, men nu i allerhøjeste grad også for at gøre os uafhængige af import af gas og olie fra

■ Klimaforandringerne er den største udfordring, menneskeheden nogensinde har stået over for. Arkivfoto: Jens Dresling

Rusland. Det står klarere end nogensinde før, at energipolitik er sikkerhedspolitik.

Hvad gør vi? Svaret er enkelt: mere samarbejde om at bekæmpe klimaforandringerne gennem det europæiske fællesskab, og mere samarbejde om hurtigt muligt at erstatte Putins olie og gas med grønne energikilder.

Den såkaldte Esbjerg-erklæring, der blev underskrevet midt i maj af statslederne fra Tyskland, Holland og Danmark samt af EU-Kommissionens formand er et godt skridt i den rigtige retning.

Men der skal tages mange flere skridt, selv om målet ifølge Esbjerg-erklæringen er, at energi fra nye havvindmøller i Nordsøen skal levere mindst 65 GW energi i 2030 stigende til mindst 150 GW i 2050. Det vil kunne forsyne op til 230 millioner europæiske husstande med grøn strøm.

“Det er kun EU, der kan redde verden ud af klimakrisen

en så stram tidsplan. Men det er afgørende ikke at slække på tidsplanen, for ellers risikerer vi at overskride et eller flere af de såkaldte tipping points, hvor klimaforandringerne bliver selvforstærkende.

Derfor bliver vi blandt andet nødt til at indføre et omvendt forsigtighedsprincip i forbindelse med miljøgodkendelsen af sådanne projekter. Hvis ikke vi giver tilladelse til havvindmøller og andre grønne projekter i tide, vil der ikke være nogen biodiversitet at forsvare.

DET EUROPÆISKE samarbejde blev skabt i

ruinerne fra Anden Verdenskrig, hvor en række fremsynede foregangsmænd og -kvinder skabte visionen om et fællesskab, der skulle sikre europæerne adgang til kul og stål. Det er derfor skæbneironi, at netop forbruget og afhængigheden af kul og fossile brændstoffer gennem århundreder nu truer europæerne og menneskeheden på grund af de dramatiske klimaforandringer.

Men lige som Kul- og Stålunionen løbende er blevet udbygget til først EF og siden EU for gennem fredeligt samarbejde at løse stadig flere og stadig mere komplicerede problemer, er vi nu nødt til at tage afgørende skridt til at udbygge samarbejdet endnu mere på klima- og energiområdet. For vi får ikke løst problemerne i tide, hvis hvert enkelt land fortsætter med kun at fokusere på sin egen, nationale strategi.

Her har Danmark rigtig meget at byde ind med. Vi har alle muligheder for at blive forbillede og foregangsland med deraf følgende muligheder for danske virksomheder. Vi kan flytte mere i kampen mod klimaforandringer ved at vise vejen end ved isolerede danske CO₂-reduktioner.

Vejen til dansk indflydelse på hele verden går gennem Bruxelles. Mit ønske er derfor, at vi udvikler en sammenhængende vision og ambition for Danmarks grønne hovedrolle i Europa og dermed verden. En bredt forankret national stra-